

Nr. 1

VERSLAG

Vastgesteld 31 augustus 2009

1. Inleiding

Op initiatief van de Interparlementaire Unie (IPU) en in samenwerking met het parlement van de republiek Oostenrijk vond op 13 en 14 juli 2009 in Wenen de vijfde bijeenkomst van vrouwelijke parlementsvoorzitters plaats. Ter bespreking tijdens de bijeenkomst waren twee onderwerpen geagendeerd: 1) geweld tegen vrouwen en meisjes en 2) vrouwen en de wereldwijde economische crisis.

Namens de Tweede Kamer werd aan deze bijeenkomst deelgenomen door mevr. drs. M. Kraneveldt- Van der Veen, ondervoorzitter. Overige deelnemers waren de vrouwelijke voorzitters (dan wel ondervoorzitters) van Albanië, Australië, Ghana, Hongarije, Lesotho, Oostenrijk, Pakistan, Rwanda, Swaziland, Turkmenistan, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland. Als waarnemers waren aanwezig de voorzitter van het Arabische overgangsparlement en de directeur van United Nations Fund for Women (UNIFEM).

De bijeenkomst stond mede in het teken van de voorbereidingen voor de in 2010 te houden evaluatieconferentie inzake de voortgang van het in 1995 aanvaarde Beijing Actieplan Millenniumdoelstellingen van de VN.

2. Geweld tegen vrouwen en meisjes

Mevr. Kraneveldt ging in haar bijdrage aan de discussie in op het eerstgenoemde onderwerp, geweld tegen vrouwen en meisjes, en gaf ter inleiding een schets van de feitelijke situatie, gebaseerd op onderzoeksgegevens van justitie en politie, met betrekking tot aard en omvang van geweld tegen vrouwen in Nederland. Geweld tegen vrouwen en meisjes in de huiselijke sfeer neemt in Nederland de tweede plaats in als het gaat om de oorzaken van onnatuurlijke dood. Jaarlijks worden zo'n 64 000 gevallen van dit geweld gemeld bij politie en andere hulpinstanties. Maar bekend is dat slachtoffers om diverse redenen angst, schaamte, schuldgevoel, twijfel over het nut- in de meeste gevallen geen aangifte doen. Het aantal wel gemelde gevallen is dan ook het topje van de ijsberg.

Mevr. Kraneveldt gaf vervolgens een impressie van het beleid dat de Nederlandse overheden, vaak in nauwe samenwerking met semi-publieke en particuliere instellingen, inzetten. Dat is vooral gericht op het bewust-

maken van de samenleving van de ernst van het vraagstuk, op de voorkoming van het geweld en met name van recidive en op effectieve opvang van daders én slachtoffers.

Ingaande op de door de nationale overheden genomen wettelijke initiatieven wees mevr. Kraneveldt vervolgens op het voornemen van de regering om een verplichte meldcode voor huiselijk geweld in te voeren en op de eerste, positieve ervaringen met de nieuwe Wet tijdelijk huisverbod, die sedert januari 2009 in werking is.

Spreekster duidde vervolgens op de in het kader van de activiteiten van de Raad van Europa door de Nederlandse minister van Justitie nog onlangs te Tromsø (Noorwegen) geleverde bijdrage aan het proces van de totstandkoming van een Europese conventie inzake geweld tegen vrouwen, die in 2010 in ontwerp gereed moet zijn en op basis waarvan de lidstaten van de Raad van Europa wettelijk bindende maatregelen te treffen ter bescherming van de slachtoffers en potentiële slachtoffers van geweld tegen vrouwen.

De integrale tekst van de door mevr. Kraneveldt uitgesproken bijdrage kan worden gevonden op de commissiepagina van de IPU.

De overige bijdragen van de deelnemers kunnen worden aangetroffen op de website van de IPU: www.IPU.org

3. Vrouwen en de economische crisis

Het tweede deel van de bijeenkomst was gewijd aan de positie van vrouwen ten gevolge van de wereldwijde economische crisis. Vrouwen zijn in groten getale slachtoffer van deze crisis omdat velen van hen in deeltijd werken en vaak de «kleinere» banen hebben die het eerst op de tocht komen te staan. Vrouwen werken bovendien vaak in de toeleveringsindustrie van de grote industriële sector. In die toeleveringsindustrie vallen nu de hardste klappen. Op het lot van vrouwen in deze crisis wordt nog nauwelijks ingezoomd. In de media en in de beleidsdiscussies staan toch vooral de bouwsector, de automobielsector en de bankensectoren, waarin mannen de meeste arbeidsplaatsen bezetten en het hardst worden getroffen door ontslagen, in de schijnwerpers. De bijeenkomst sprak daarover haar zorgen uit en wenste deze vaststelling onder de aandacht van de parlementen te brengen.

4. Conclusies van de bijeenkomst

Door het Oostenrijkse voorzitterschap is aan het slot van de bijeenkomst een concluderende verklaring uitgereikt, waarin de deelnemers aan de bijeenkomst zich konden vinden. In deze verklaring, waarvan de integrale tekst eveneens op de commissiepagina van de IPU kan worden aangetroffen, wordt met verwijzing naar de uiteenlopende inbrengen van de verschillende voorzitters omtrent het onderwerp «geweld tegen vrouwen en meisjes» vastgesteld dat dit geweld zich overal ter wereld in uiteenlopende verschijningsvormen voordoet. Aangezien in veruit de meeste gevallen van geweld tegen vrouwen en meisjes de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen de achterliggende aanleiding en/of oorzaak is, moeten maatregelen tegen dit geweld worden gebaseerd op het wegnemen van die ongelijkheid in alle verhoudingen in de samenleving. Het belang daarvan overstijgt elk partijpolitiek belang en vergt de betrokkenheid en inzet van ook mannelijke parlementariërs. De praktische mogelijkheden tot het wegnemen van de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen moeten hun juridische basis krijgen in wetgeving die in overeenstemming is met de internationale normen en uitgangspunten waaraan de landen zich via de VN-conventie inzake het wegnemen van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen (CEDAW) hebben verbonden.

Via nationale actieplannen moet de implementatie van die wetgeving werkelijkheid worden en moet de bereidheid en de praktische mogelijkheid tot het melden van gevallen van geweld tegen vrouwen worden vergroot. Duidelijk is dat effectieve implementatie van wetgeving alleen kan plaatsvinden indien de budgettaire mogelijkheden daartoe geschapen worden.

Bijzondere aandacht werd tijdens de bijeenkomst gevraagd voor de positie van vrouwen en meisjes in conflictgebieden waar omstandigheden hen extra kwetsbaar maken voor geweld.

De verklaring van het voorzitterschap roept de vrouwelijke voorzitters op hun verantwoordelijkheid te nemen en alles in het werk te stellen de positie van vrouwen te versterken en de politieke wil daartoe duidelijk kenbaar te maken. Met dat doel ook zal de IPU worden verzocht tijdens de volgende conferentie van voorzitters van parlementen in 2010 een evaluatie van deze bijeenkomst van vrouwelijke voorzitters op de agenda te plaatsen. Tot slot wordt geconcludeerd dat het nuttig en effectief is door te gaan met het houden van de afzonderlijke bijeenkomsten van vrouwelijke parlementsvoorzitters en deze zodanig te plannen dat zij direct vooraf gaat aan de voorzittersconferentie.

Voor wat betreft het tweede deelonderwerp, «de positie van vrouwen en de economische crisis» wordt hier korthedshalve verwezen naar de op genoemde website opgenomen passages in de

De griffier voor de Interparlementaire Betrekkingen,
Nieuwenhuizen